

Frågor och svar om OPT. Talmanus för vårdcentral.

Frågor som invånare kan tänkas ha och behöva svar på	Svar att ge
Vad menas med OPT?	Organiserad prostatacancertestning förkortas ibland OPT. Det är ett sätt att anordna testning för prostatacancer av symptomfria män.
Varför ska jag testa mig?	Syftet med testningen är att hitta en prostatacancer i tidigt skede innan den ger symtom, eftersom den då är lättare att behandla effektivt.
Hur gör jag om jag vill testa mig?	Män i avsedd åldersgrupp får ett brev med information om fördelar och nackdelar med testning för prostatacancer och ett erbjudande om att testa sig. För den som väljer att testa sig är första steget att tacka ja till erbjudandet via 1177.se och sedan lämna ett blodprov, ett så kallat PSA-test.
Var kan jag testa mig?	Testning görs på vårdcentral. Du bokar själv tid för detta
Vad kostar det att testa sig?	Det är kostnadsfritt att lämna ett PSA-prov när det sker i den organiserade prostatacancertestningen.
Hur lång tid har jag på mig för att lämna PSA-prov?	Du kan lämna prov inom 3 veckor från att du tackat ja till erbjudandet om testning.
Vad händer om jag inte svarar på erbjudandet?	Om du inte svarar på erbjudandet får du ett nytt om två år
Var kan jag läsa om för- och nackdelar med PSA-testning?	I denna länk finns information Informationsmaterial - Regionala cancercentrum i samverkan
Vad gör jag om jag har symtom?	Om du har symtom som du tror skulle kunna bero på prostatacancer ska du inte vänta på erbjudande om testning. Kontakta din vårdcentral och berätta om dina besvär.

Vart kan jag vända mig vid frågor om prostatacancertestning?	Du kan kontakta Kansli för organiserad prostatacancertestning genom att logga in på 1177.se eller genom att ringa 0470 – 54 44 44 (röstbrevlåda). Kansliet administrerar brev, provsvar och remisser samt hjälper dig att få svar på frågor om testningen. På kansliet finns sjuksköterska, medicinsk sekreterare och läkare knutna till urologisk verksamhet på kirurgkliniken i Växjö.
Jag har tagit PSA-prov och är under utredning på annan enhet, ska jag ändå delta och testa mig?	Kontakta Kansli för organiserad prostatacancertestning så får du hjälp att besluta om du ska delta eller inte delta
Vad händer om det visar sig att jag har ett förhöjt PSA-värde?	Om PSA-värdet är över en viss nivå erbjuds en magnetkameraundersökning av prostatan och eventuellt vävnadsprov, för att ta reda på om det förhöjda värdet beror på en godartad prostatasjukdom eller cancer. Om magnetkameraundersökningen visar ett avvikande område kommer du bli erbjuden en undersökning med vävnadsprovtagning av prostatan.
När startade OPT-projektet och vilka åldersgrupper ingår?	Första erbjudandet av prostatacancertestning startade under hösten 2025 och vände sig till de som är födda 1975 dvs de som fyllde 50 år. Testningen byggs ut successivt och under 2026 erbjuds de som fyller 50 år samt 56 år testning.
Görs utskicken i datumordning eller styr geografin turordningen?	Utskicken baseras på födelsedatum, de som är födda tidigt på året kommer få erbjudande före de som fyller år sent på året. Ingen hänsyn tas till geografin.
Jag tillhör inte den åldersgrupp som ingår i OPT men vill testa mig. Hur gör jag då?	Om du inte har några symtom eller någon känd förändring i prostatan och ingen Ärftligt ökad risk för cancer - 1177 kan PSA-prov tas efter det att du tagit del av information om för- och nackdelar med PSA-prov Informationsmaterial - Regionala cancercentrum i samverkan Denna testning görs via Vårdcentralen eller Företagshälsovård.
Jag har bytt från manligt till kvinnligt personnummer, vad gäller i mitt fall?	Har du kvinnligt personnummer (t ex transkvinna) får du inte erbjudande om prostatacancertestning automatiskt eftersom det grundar sig på manligt personnummer. Har du inte genomgått hormonell behandling kan du kontakta din vårdcentral för PSA-provtagning. Det sker då utanför OPT-systemet. Får du könsbekräftande hormonell behandling och vill ta PSA-prov kontaktar du endokrinolog eller urolog. Det går också bra att kontakta Kansli för organiserad prostatacancertestning vid frågor.

Jag har bytt från kvinnligt till manligt personnummer, vad gäller i mitt fall?	Har du bytt juridiskt kön från kvinna till man får du erbjudande om prostatacancer testning automatiskt inom OPT. Vill du avregistrera dig, kontakta Kansli för organiserad prostatacancer testning
Jag är bostadslös, vad gäller i mitt fall?	Saknar du folkbokföringsadress får du inte erbjudande om prostatacancer testning automatiskt. PSA-provtagning sker på vårdcentral vid behov fast utanför OPT-systemet och kommunikation kan ske via 1177. Kontakta Kansli för organiserad prostatacancer testning vid frågor.
Jag har skyddad identitet, vad gäller i mitt fall?	Har du skyddad identitet får du inte erbjudande om prostatacancer testning automatiskt. PSA-provtagning sker på vårdcentral vid behov fast utanför OPT-systemet Kontakta Kansli för organiserad prostatacancer testning vid frågor.
Jag har svårt att förstå informationen på 1177, vilken hjälp kan jag få?	Kontakta Kansli för organiserad prostatacancer testning för hjälp.
Jag har tackat ja till provtagning via OPT men inget provtagningsunderlag finns/hittas på Vårdcentralen.	Kontakta Kansli för organiserad prostatacancer testning för hjälp.